

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Hietakallionkatu 2, 53850 LAPPEENRANTA

HIEKKIS-HANKE LOPPURAPORTTI 2025 MARRASKUU

Lappeenrannassa 13. marraskuuta 2025

Sari Aaltonen & Roni Seppä

Hankevetäjä & Ympäristöasiantuntija

Sisällys

YLEISTÄ	1
TOIMENPITEET.....	2
2.1 Hiekkarantojen kartoitus	2
2.2 Hiekkarantojen kunnostussuunnitelmat	2
2.3 Savonlinnan Susiniemen kunnostus	3
2.4 Ruokolahden Röksynlahden kunnostus.....	4
2.5 Taipalsaaren Varrenniemen kunnostus	5
2.6 Ruokolahden Sipiniemen jälkikunnostus	6
HANKKEEN VIESTINTÄ.....	7
HANKKEEN TALOUS	8
HANKKEEN TULEVAISUUS.....	8
LÄHTEET.....	9
.....	9

YLEISTÄ

Hiekkis-kunnostushankkeen ensimmäinen hankekausi (2023-2024) jatkui vuoden 2025 ajan Helmi-elinympäristöohjelman rahoituksella. Hiekkis-hankkeessa keskityttiin vuonna 2025 hiekkarantakohteiden kunnostuksien toteuttamiseen ja vuoden aikana ennallistettiin avoimeksi hiekkarannaksi yhteensä 3 kohdetta Savonlinnassa, Ruokolahdella ja Taipalsaarella. Kaikki hiekkarannat sijaitsevat Saimaan rannalla: Savonlinnan kohde Puruvedellä ja Ruokolahden sekä Taipalsaaren kohde eteläisellä Suur-Saimaalla. Ennen 2025 ensimmäisellä hankekaudella ennallistetut hiekkarannat on esitelty [vuoden 2024 loppuraportissa](#).

Järvien hiekkarannat luontotyyppeinä ovat avoimia tai niukkakasvistoisia ja ravinnepitoisuudeltaan alhaisia rantoja, joiden maa-aines on pääosin hiekkaa tai hietaa. Jää, aallokko, tuulet ja valo pääsevät vaikuttamaan rantaan ja liikuttamaan rannan maa-ainesta. Nämä olosuhteet muokkaavat luontotyyppistä omanlaisensa, johon perustuen on hiekkarannoille muodostunut ominaislaatuinen lajisto. Järvien hiekka- ja hietarannat on arvioitu koko maassa vaarantuneiksi (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN) (Kontula & Raunio 2018). Luontotyyppiä uhkaa vesistöjen rehevöityminen ja liettyminen, rantarakentaminen, säännöstely, ilmastonmuutos, vesirakentaminen ja kuluminen. Hiekkarantojen uhanalaisuuden myötä, on myös suuri osa hiekkarantojen lajistosta yhtä uhanalaista.

Saimaan rannoille on muodostunut jääkauden myötävaikuttamana useita näyttäviä hiekkarantaympäristöjä. Näistä uhanalaisiksi luokitelluista avoimista hiekkarannoista osa on vuosikymmenten kuluessa kasvanut umpeen rannoilla runsastuneen kasvillisuuden, pensastumisen ja puustottumisen myötä, heikentäen sekä rannan lajiston monimuotoisuutta että mahdollista virkistyskäyttöä. Saimaalla ihmistoiminta on heikentänyt hiekkarantojen tilaa sekä suoraan (ranta- ja vesirakentaminen, kulutus) että epäsuorasti (rehevöityminen, säännöstely, ilmastonmuutos). Nämä ihmistoiminnan epäsuorat vaikutukset usein nopeuttavat rannan luontaista, hidasta umpeenkasvukehitystä ja ne voivat myös mahdollistaa umpeenkasvun rannalla, joka olisi luonnostaan pysynyt avoimena. Umpeenkasvukehityksen lopputuloksena on hiekkarannan muuntuminen toiseksi elinympäristöksi (esim. metsä, rantaluhta).

Hiekkarannan umpeenkasvu alkaa usein ruovikon ja ruokomassojen kertymisellä rannalle (kuva 1, keltainen alue). Tämän taustalla ovat usein veden ravinnepitoisuuden kasvu (paikallinen tai koko vesistöässä), ihmistoiminta (vedenkorkeuden säätely, rantarakentaminen) ja ruokomassan luontainen kertyminen. Rannalle kertynyt ruokomassa taas tarjoaa otollisempia kasvuolosuhteita sekä laajemmalle ruovikolle että monivuotisille kasveille (kuva 1, oranssi alue). Muodostuva tiheämpi kasvusto kestää paremmin tuulen, veden ja jään vaikutuksia sekä heikentää näiden voimien vaikutusta rannalla. Muokkaavien luonnonvoimien heikkeneminen ja ravinteiden sekä orgaanisen aineksen kertyminen maahan edesauttavat yhä laajemman ruovikon, ruokomassojen ja kulutukselle herkempien kasvien kasvua (kuva 1, punainen alue). Umpeenkasvua voi lähteä muodostumaan sekä rannan vedenpuoleiselta alueelta että maan puolelta.

Kuva 1. Hiekkarannan umpeenkasvukehitys tapahtuu "vaiheittain". Ruovikkoa ja ruokomassoja kertyy rannalle (keltainen alue 1), kasvillisuus ja puusto pystyvät asettumaan maatuneen ruokomassan päälle (oranssi alue 2) ja lopulta rannalle kehittyy puustorivi, jonka taakse luonnonvoimat eivät pääse vaikuttamaan (punainen alue 3).

TOIMENPITEET

2.1 Hiekkarantojen kartoitus

Hiekkarantojen kartoitukset on siirretty Hiekkis-hankkeelta erilliselle Euroopan maaseuturahaston rahoittamalle Hiekkis 2 -hankkeelle, jonka tuloksia hyödynnetään Hiekkis-hankkeen hiekkarantakunnostuksien edistämiseksi. Hiekkis 2 -suunnitteluhankkeessa jatketaan ja laajennetaan Helmi-rahoitteisessa Hiekkis-hankkeessa syntynyttä osaamista myös Pohjois-Karjalan alueelle Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen asiantuntijoille. Suunnitteluhankkeen rahoitusmuodossa ei voida tehdä konkreettisia ennallistamistoimenpiteitä, joten Helmi-rahoitus on mahdollistanut avoimien hiekkarantojen konkreettista palauttamista.

2.2 Hiekkarantojen kunnostussuunnitelmat

Hiekkis-hankkeessa laadittiin kunnostussuunnitelmat kolmelle ennallistetulle rannalle sekä jatkossa kunnostettavalle Puumalan Kotkatsaaren rannalle. Kunnostussuunnitelmissa huomioidaan toimenpiteet ja niiden vaikutukset, maanomistukset alueen kaavoitustilanne, tiedossa olevat pohjavesialueet, muinaismuistot sekä suojelualueet ja suojeltavat lajit ja

hiekkarantaa uhkaavat vieraslajit. Kunnostussuunnitelmista on pyydetty tarvittavat lausunnot ELY-keskukselta, alueelliselta ympäristötoimelta, kunnalta ja maanomistajilta tai vesialueen hallinnoijilta. Kaikki toteutetut hiekkarantojen kunnostussuunnitelmat säilytetään hankkeen arkistoissa ja on pyydettyä saatavilla.

2.3 Savonlinnan Susiniemen kunnostus

Hiekkis-hankkeen vuoden 2025 ensimmäinen kunnostettu kohde oli Savonlinnassa Puruveden rannalla sijaitseva Susiniemen hiekkaranta (koordinaatit ETRS-TM35FIN N 685258, E 633785) (kuvat 2 ja 3). Susiniemestä niitettiin ruovikkoa ja poistettiin puustoa sekä eloperäistä ainesta keväällä / alkukesästä. Kunnostetun rannan pinta-ala oli noin 2500 m², jonka lisäksi järviruokoa niitettiin noin 3 ha alueelta rannan edustalta. Susiniemen hiekkarannan kunnostuksen hinta oli kokonaisuudessaan 26 796 € (rannan kunnostus ja järviruo'on niitto). Paikalliset maanomistajat ja Etelä-Puruveden osakaskunta ovat osallistuneet kunnostuksen onnistumiseen siivoamalla ruokomassoja omilta rannoiltaan.

Kuva 2. Kunnostetun Susiniemen hiekkarannan sijainti Savonlinnassa, Puruveden rannalla.

Hiekkarannan edustalta niitettiin ruovikko talvella 2024 osakaskunnan toimesta, joka osaltaan pienensi kevään kunnostuksessa käsiteltävän massan määrää. Kunnostuksessa poistettu ruokomassa ja eloperäinen aines siirrettiin pois rannalta LUKE:n toimesta ja ruovikon juuria käytettiin ACE-hankkeessa kosteikkoviljelypilotissa. Susiniemessä kunnostettiin hiekkarantaa yhteensä noin 600 metrin matkalta rantaviivalta tarkasteltuna.

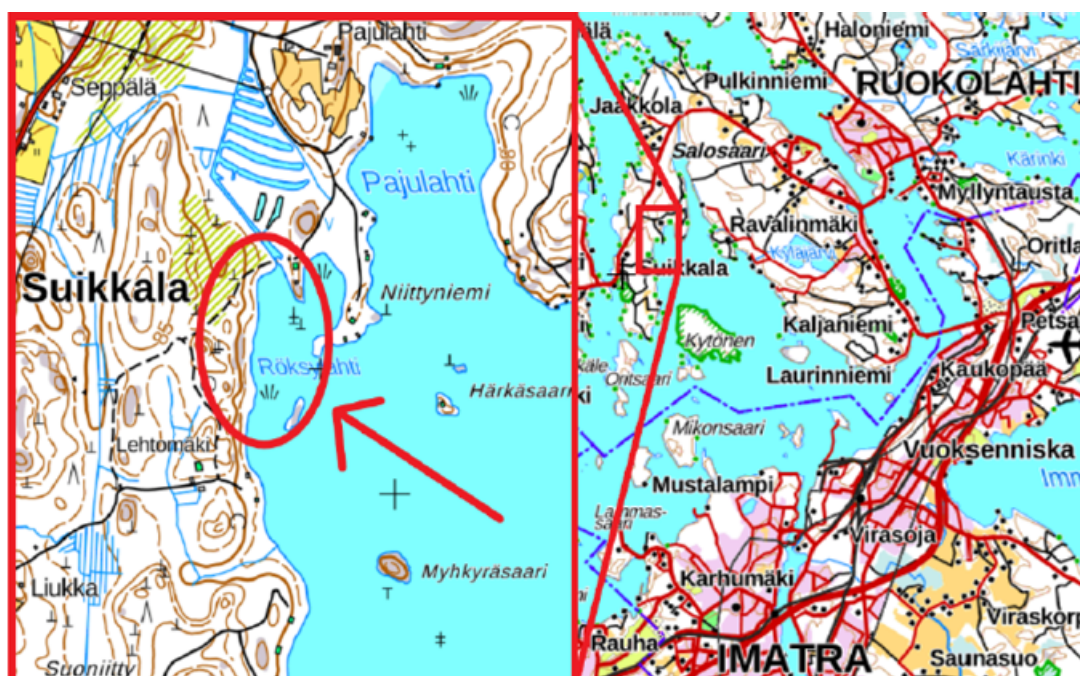

Kuva 3. Susiniemen hiekkaranta ennen (elokuu 2024) ja jälkeen (kesäkuu 2025) kunnostuksen. Elokuussa 2025 ranta vielä niitettiin koneellisesti kesän aikana kasvaneesta järviruosta. Niittoa tulisi jatkaa tulevina vuosina esimerkiksi osakaskunnan toimesta, kunnes kasvu hyytyy.

2.4 Ruokolahden Röksylahden kunnostus

Toinen Hiekkis-hankkeessa 2025 kunnostettu kohde oli Ruokolahden Suikkalassa Eteläisen Suur-Saimaan rannalla sijaitseva Röksylahden hiekkaranta (koordinaatit ETRS-TM35FIN N 6794429, E 592751) (kuvat 4 ja 5). Röksylahdesta poistettiin kesällä puustoa, pensaita ja järviruokoa sekä kertynyttä eloperäistä ainesta noin 3000 m² alueelta. Röksylahden hiekkarannan kunnostuksen hinta oli kokonaisuudessaan 25 000 €. Viereisen kiinteistön maanomistajat kunnostivat lisäksi omalla rahoituksellaan rantaa Hiekkis-hankkeessa kunnostetun rannan vierestä.

Kuva 4. Kunnostetun Röksylahdenlahden hiekkarannan sijainti Ruokolahdella, eteläisen Suur-Saimaan rannalla Suikkalassa.

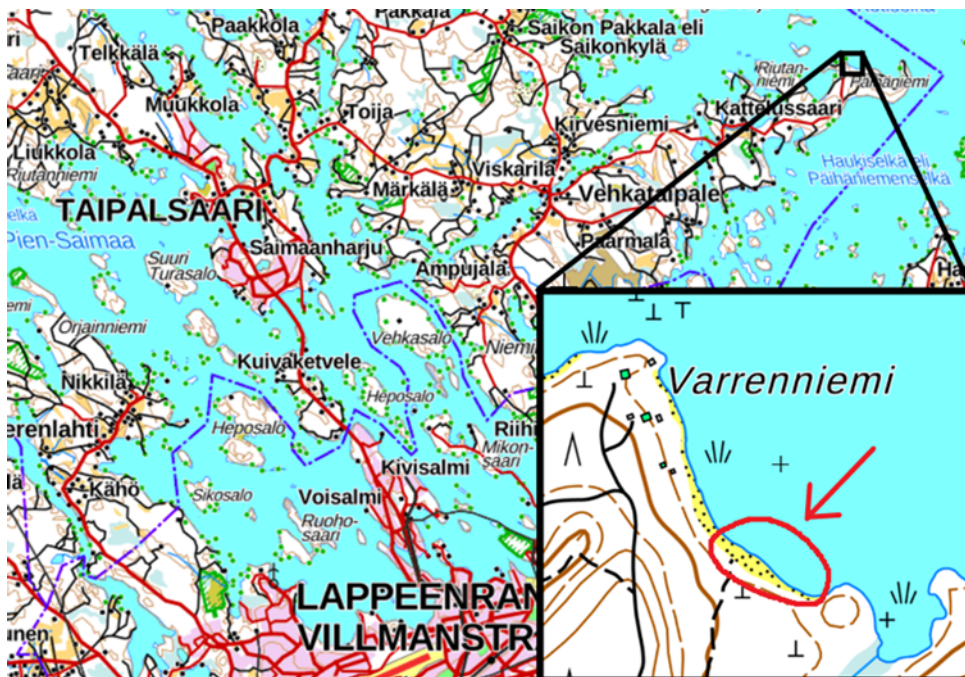
Röksylahdessa kunnostettiin hiekkarantaa yhteensä noin 130 metrin matkalta rantaviivalta tarkasteltuna.

Kuva 5. Röksylahden hiekkaranta ennen (heinäkuu 2025) ja jälkeen (elokuu 2025) kunnostuksen.

2.5 Taipalsaaren Varrenniemen kunnostus

Kolmas Hiekkis-hankkeessa 2025 kunnostettu kohde oli Taipalsaarella Eteläisen Suur-Saimaan rannalla sijaitseva Varrenniemen hiekkaranta (koordinaatit ETRS-TM35FIN N 6783453, E 573460) (kuvat 6 ja 7). Varrenniemestä poistettiin syksyllä ruovikkoa, puustoa, järviruokoa sekä eloperäistä ainesta noin 800 m² alueelta. Varrenniemen hiekkarannan kunnostuksen hinta oli kokonaisuudessaan 2710 €.

Kuva 6. Ennallistetun Varrenniemen hiekkarannan sijainti Taipalsaaressa, eteläisen Suur-Saimaan Kotiselän rannalla.

Varrenniemessä kunnostettiin hiekkarantaa yhteensä noin 120 metrin matkalta rantaviivalta tarkasteltuna.

Kuva 7. Varrenniemen hiekkaranta ennen ja jälkeen ennallistamisen.

2.6 Ruokolahden Sipiniemen jälkikunnostus

Hiekkis-hankkeessa syksyllä 2024 kunnostetulla Sipiniemen hiekkarannalla toteutettiin jälkikunnostustöitä syksyllä ja kesällä 2025 (koordinaatit ETRS-TM35FIN N 6795264, E 598412). Kesäkuussa järjestettiin rannalla kunnostustalkoot, joihin viestinnästä huolimatta ei saapunut ketään hanketyöntekijöiden lisäksi. Syksyllä 2025 saatiin kerättyä harrastusseura, joka käsityökalujen avulla teki tarvittavan jälkikunnostuksen (Kuvat 8 & 9). Tämän avulla pyritään saamaan lisävaikuttavuutta aiemmassa vaiheessa toteutetulle kunnostukselle. Saimaan vedenpinta on vuonna 2025 ollut viime vuosia matalammalla, joten jälkikunnostus haluttiin toteuttaa juuri tänä vuonna, kun sille saadaan todennäköisesti hyvä vaikuttavuus. Sipiniemen hiekkarannan jälkikunnostuksen hinta oli kokonaisuudessaan 1000 €.

Sipiniemessä jälkikunnostettiin hiekkarantaa yhteensä noin 200 metrin matkalta rantaviivalta tarkasteltuna.

Kuva 8. Sipiniemen hiekkaranta heti kunnostuksen jälkeen 2024 syksyllä (vas.) ja jälkikunnostuksen jälkeen 2025 syksyllä (oik.).

Kuva 9. Sipiniemen hiekkarannan kunnostusjatkumo (ennen kunnostusta -> jälkeen kunnostuksen -> jälkeen jälkikunnostuksen).

HANKKEEN VIESTINTÄ

Julkaisut

1. [Uutinen](#) Yle:n verkkopalvelussa 23.7.2023
2. Radiouutinen Yle Etelä-Karjala 29.5.2024
3. [Yle Uutiset](#) Kaakkois-Suomi 29.5.2024 (kohdassa 52 s)
4. [Uutinen](#) Yle:n verkkopalvelussa 1.6.2024
5. [Tiedote](#) Imatran kaupungin verkkosivuilla 2.9.2024
6. [Uutinen](#) Uutisvuoksi 3.9.2024
7. [Uutinen](#) Puumala-lehti 11.6.2025
8. [Uutinen](#) Puruvesi-lehti 11.9.2025
9. [Video](#) LokaLive lokakuu 2025

Tiedotteet

1. [Hiekkis-hankkeen vuosiraportti 2023 on julkaistu](#), 30.11.2023
2. [Hiekkis-hankkeen tapahtuma pe 24.5.24 Päihäniemessä](#), 22.5.2024
3. [Hiekkarantahankkeessa kaksi kunnostusta valmistunut kevääseen 2024 mennessä](#), 30.11.2024
4. [Hiekkis II hankkeessa hiekkarantojen kartoitus laajenee Pohjois-Karjalaan](#) 27.1.2025
5. [Hiekkarantahankkeen kartoitukset käynnissä](#) 26.5.2025

Tapahtumat

1. Hiekkarantatapahtuma Taipalsaaren Päihäniemessä 24.5.2024
2. Hiekkarantatapahtuma Imatran Lammassaareissa 2.6.2025
3. Hiekkarantatalkoot Pistohiekalla Puumalassa ja Sipiniemessä Ruokolahdella kesäkuu 2025

Sosiaalisen median postaukset

Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen Facebook-sivuilla on julkaistu vuodesta 2023 lähtien 14 päivitystä liittyen hiekkarantoihin ja hankkeeseen 13.11.2025 mennessä.

Hankkeesta viestitään [hankkeen verkkosivuilla](#) ja Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen sosiaalisen median tileillä. Hanke on lisäksi ollut esillä Suomen vesiensuojelun keskusliiton koulutuspäivillä Vantaalla 17.11.2023 sekä Metsä Groupin luonto-ohjelman hanketoimijoiden tapaamisessa

Espoossa 1.2.2024. Kunnostettuja hiekkarantakohteita esiteltiin valtakunnallisille Helmi-rantakunnostajille Imatralla, Lappeenrannassa ja Taipalsaarella 25.9.2025. Hiekkarantahankkeesta ja sen toimista on kerrottu myös erilaisissa verkostoissa kuten Kaakkois-Suomen Helmi-yhteistyöryhmässä, Etelä-Karjalan luontoverkostossa, Etelä-Savon vesienhoitoverkostossa ja Etelä-Karjalan vesistönkunnostusverkostossa.

Hankkeessa toimi ohjausryhmä, johon oli kutsuttu edustajat Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksista, Imatran ja Lappeenrannan seutujen ympäristötoimet, Etelä-Karjalan virkistysalueäätiö sekä alueen kuntia. Ohjausryhmä jatkaa toimintaansa Euroopan maaseuturahaston rahoittaman hiekkarantojen suunnitteluhankkeen tiimoilta.

HANKKEEN TALOUS

Hiekkis-hankkeessa on 2024-2025 aikana toteutunut kuluja 76148,57 €. Hiekkarantakohteiden kunnostuksiin on käytetty yhteensä 55507,13 € ja keskimääräinen hiekkarannan kunnostuksen hinta on hankkeessa ollut noin 18 500 €, kun se ensimmäisellä hankekaudella oli noin 8000 €. Aiemman hankekauden kunnostusten kustannuksista ja toteutuksista löytyy tarkempaa tietoa [edellisen kauden loppuraportista](#). Kohdekohtaisen hinnan keskimääräinen nousu selittyy vuonna 2025 toteutettujen kohteiden laajuudella sekä pidemmälle kehittyneellä umpeenkasvulla, joka vaatinut ajallisesti huomattavasti enemmän työtä. Hiekkarantakohteiden kunnostuksissa on suurta vaihtelua kohteiden välillä ja tarkempi kustannusten arviointi etukäteen vaatii aina urakointitarjouksia.

Hankkeessa on työskennellyt 2023 lähtien hankevetäjänä FM Sari Aaltonen ja ympäristöasiantuntijana FM Roni Seppä. Hankkeeseen on muodostunut henkilöstökulujen lisäksi kustannuksia kunnostusten valmistelutöistä ja suunnittelusta sekä kunnostusten toteutuksista.

Hanke on saanut vuodesta 2023 lähtien rahoitusta Helmi-elinympäristöohjelmasta, Metsä Groupin luonto-ohjelmasta, Etelä-Karjalan säästöpankkisäätiöltä, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiöltä sekä Suur-Savon osuuspankilta.

HANKKEEN TULEVAISUUS

Vuonna 2025-2027 hiekkarantojen selvityshanke jatkuu Euroopan maaseuturahaston tuella (KAS-ELY, ESA-ELY ja POK-ELY). Hiekkarantojen kunnostuksiin haetaan jatkossa maaseuturahaston investointitukia. Selvityshankkeessa levitetään hiekkarantahankkeissa kertynyttä tietoa ja osaamista myös Pohjois-Karjalan alueelle. Tuleviin kunnostuksiin on saatu rahoitusta myös Etelä-Karjalan säästöpankkisäätiöltä. Hankkeessa kertynyttä tietoa ja osaamista jaetaan eteenpäin pyydettäessä. Sari Aaltonen ja Roni Seppä jatkavat hiekkarantojen parissa myös Euroopan maaseuturahaston hankkeessa.

LÄHTEET

- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Rudnäs R. 2023. Helmi – sisävesien hiekkarantojen kunnostusopas. Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus opas 8/2023.
- Ryttäri, T., Kunttu, P., Heilala, T., Karttunen, K., Kuoppala, M., Könönen, K. & Tuominen, S. 2023. Rantaluonnon suojelun puutteet-ilmastonmuutos, maankäyttö ja huonosti tunnettujen luontotyyppien selvitys, Ranta-Putte-hankkeen loppuraportti. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 22/2023, Suomen ympäristökeskus.

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Hietakallionkatu 2, 53850 LAPPEENRANTA

